

ИНСТИТУТ ЗА ДЪРЖАВАТА И ПРАВОТО

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р Ирена Цонева Илиева

Институт за държавата и правото при БАН

относно: конкурс за „доцент“ по професионално направление
3.6. Право, научна специалност „Право на ЕС“

I. Информаци за конкурса

Конкурсът е обявен за нуждите на катедра „Международно право и Право на ЕС“ на Юридическия факултет на УНСС съгласно Решение на АС № 4/28.06.2023 г., публикуван в ДВ, бр. 70 от 15.08.2023 г. Участвам в състава на научното жури по конкурса съгласно Заповед № 2638/13.10.2023 г. на Зам. ректора на УНСС доц. д.ик.н. Михаил Мусов.

II. Информация за кандидата в конкурса

Единствен кандидат в конкурса е гл. ас. д-р Александра Йовчева Вълчева.

Гл. ас. д-р А. Вълчева е родена през 1988 г. в гр. Ловеч. През 2007 г. завършва Природо-математическата гимназия в родния си град. През 2012 г. се дипломира като магистър по право в ЮЗУ „Н. Рилски“. От 2014 до 2017 г. е докторант в Правно-историческия факултет на ЮЗУ „Н. Рилски“. През 2017 г. защитава успешно дисертация на тема „Развитие на селскостопанската политика в ЕС след договора от Лисабон“.

През 2017 г. е била хоноруван асистент в Правно-историческия факултет на ЮЗУ „Н. Рилски“. От 1.12.2017 г. досега е главен асистент, д-р в УННС. От 1.12.2020 г. до 1.11.2023 г. е била учител-лектор по „Основи на правото“ и „Институции на ЕС“ в СПГ „Княгиня Евдокия“, гр. София. От м. октомври 2019 г. до сега е главен експерт в Дирекция „Международна дейност и проекти“, Омбудсман на Република.

III. Изпълнение на изискванията за заемане на академичната длъжност

Изпълнение на количествените изисквания

Кандидатката в конкурса за „доцент“ изпълнява Националните минимални изисквания съгласно ЗРАСРБ (чл.26) и Правилника за приложението му (чл.1а, ал.1). По показатели от Група А има 50 т., показатели от Група Б - 100 т., показатели от група Г – 335 т., показатели от група Д – 135 т., общо- 640 т. от изискуемия национален минимум от 400/300 за ПН 3.6. Право.

ИНСТИТУТ ЗА ДЪРЖАВАТА И ПРАВОТО

Кандидатката гл. ас. д-р А. Вълчева покрива и надхвърля допълнителните изисквания за УНСС съгласно ЗРАСРБ (чл.26, ал.5) и Правилника за приложението му (чл.1а, ал.2-3) като има 437 т. при изискуем минимум от 320/305 т. за ПН 3.6. Право.

Общата сума на показателите по ЗРАСРБ, Правилника за прилагането му и допълнителните изисквания на УНСС е 1077 (при минимални изисквания от 720 т.). **Кандидатката изпълнява и надхвърля минималните национални законови изисквания и допълнителните изисквания на УНСС.**

Изпълнение на качествените изисквания

Гл. ас. д-р А. Вълчева има изследователски приноси в правото на ЕС. Тя е член на редакционната колегия на сборник с доклади от международния научен форум „Въздействие на международното право и правото на ЕС върху българската правна система“, организиран от Юридическия факултет на УНСС. Анонимен рецензент е към редакционната колегия на сп. „Бизнес и право“. Член е на секция „Правни науки“ към Съюза на учените в България.

Има сериозни приноси към ръководството и развитието на институцията на Омбудсмана на Р България посредством изследователска, консултантска дейност и други форми на трансфер на знание в периода от 2020 г. до момента, вкл. с Глава Трета „Наблюдение на изпълнението на международни актове в областта на правата на човека“ за 2020, 2021, 2022 г. от Годишния доклад на Омбудсмана. Има принос към развитието на Министерство на правосъдието чрез трансфер на знания като експертни консултации при участие в обсъждания на програми, преглед на документи, планове и др. материали, представяне на резултати от анализи по проект, изпълняван от Министерство на правосъдието и Университета в Осло, посветен на засилване на националния капацитет за ефективно изпълнение на решенията на Европейския съд по правата на човека.

Била е член на комитета на научната конференция „Юридически, икономически и исторически аспекти на държавното регулиране върху стопанската дейност“.

Има участия като ръководител и член на университетски проекти: ръководител на университетски Проект №НИД НИ-2 „Хартата за основните права на ЕС и Европейската конвенция за правата на човека и основните свободи – два пътя към една основна цел“ 2022-2023 г.; участник в университетски проект № НИД НИ-6 „Сравнителноправен анализ на данъка при източника през призмата на практиката на Съда на ЕС с ръководител доц. Н. Чилова 2020 - 2022 г. Участник е в международен научен проект № 2020-1-BG01-КА203-079271, UniverCity, финансиран по програма Еразъм+, изпълняван от СУ „Св. Кл. Охридски“ и консорциум от университети.

Участвала е като член на научни журита в прояви, организирани от Студентския съвет при УНСС: „Студент на годината на УНСС-2022“, Студентска научна конференция и Юбилейна конференция.

Изготвяла е становища, експертни анализи и оценки за Омбудсмана на Р България от 2020 г. до момента; становища по проекта на изменение на Закона за защита от домашното насилие; Законопроекта за защита на лицата, подаващи сигнали

ИНСТИТУТ ЗА ДЪРЖАВАТА И ПРАВОТО

или публично оповестяващи нарушения с оглед Директива 2019/1937 относно защитата на лицата, които подават сигнали за нарушения на правото на Съюза.

Има принос към развитие на високо равнище на образование в Юридическия факултет на УНСС с провеждане на студентски стажове през 2020 и 2021 г. в администрацията на Омбудсмана на Р България

Разработила е два нови учебни курса в Юридическия факултет на УНСС: по учебната дисциплина „Национална нормативна уредба и актове на ЕС“ за курсисти в следдипломна квалификация „Национално и европейско медицинско право“ и по учебната дисциплина „Институционално право на Европейския съюз“ за курсисти от следдипломна квалификация „Правно регулиране и митнически контрол“. Разработила е учебно пособие „Помагало по Право на ЕС“, Издателски комплекс на УНСС, 2021, предназначено за студентите от специалност Право.

Допринася с иновации в развитието на ефективна учебна среда и стратегия за подкрепа на студенти от специалност „Право“ като ги запознава с правата на човека и работата на институциите по правата на човека, в частност на Омбудсмана на Р България. Резултатите от анонимните анкети сред студентите за оценка на преподавателите ѝ дават средна оценка 5,47 по шестобалната система. Има отлична оценка по отношение на критериите „диалогичност и зачитане на мнението на студентите в процеса на обучение“ и „редовно провеждане на учебните занимания“.

Водила е посочените по-горе избираеми дисциплини пред курсисти в следдипломна квалификация. Участвала е като лектор в двудневна кръгла маса на Европейската мрежа на националните институции по правата на човека (ENNHRI), била е лектор в обучителен форум „Политиките за равенство, приобщаване и участие на ромите: инвестиция в по-доброто бъдеще на България“, организиран от Центъра за междукултурен диалог и толерантност „Амалипе“.

Член е на експертната работна група на Националния комитет по международно хуманитарно право от 2019 г. до момента. Била е член на работни групи по подготовка на проекти за изменения на Закона за защита от домашното насилие, Законопроекта за защита на лицата, подаващи сигнали или публично оповестяващи за нарушения, Закона за данъците върху доходите на физически лица и на измененията в Закона за предучилищното и училищно образование.

Считам, че кандидатката е постигнала голямо съответствие на изискванията с най-високите университетски стандарти в УНСС.

IV. Оценка на учебно-преподавателската дейност

Гл. ас. д-р А. Вълчева е била хоноруван асистент, асистент, главен асистент. В УНСС води упражнения по дисциплините „Право на ЕС“, лекции по „Право на ЕС“ е по „Основи на правото“. Водила е упражнения по Международно публично право.

Разработила е два нови учебни курса в Юридическия факултет на УНСС: по учебната дисциплина „Национална нормативна уредба и актове на ЕС“ за курсисти в следдипломна квалификация „Национално и европейско медицинско право“ и по учебната дисциплина „Институционално право на Европейския съюз“ за курсисти от

ИНСТИТУТ ЗА ДЪРЖАВАТА И ПРАВОТО

следдипломна квалификация „Правно регулиране и митнически контрол“. Разработила е учебно пособие „Помагало по Право на ЕС“, Издателски комплекс на УНСС, 2021, предназначено за студентите от специалност Право, което доказва високата ѝ ангажираност в преподавателската дейност.

В заключение на този раздел считам, че преподавателската дейност и академичната компетентност на гл. ас. д-р А. Вълчева напълно съответстват на спецификата на обявения конкурс за „доцент“ в професионално направление 3.б. Право, научна специалност „Право на ЕС“.

V. Обща характеристика на представените научни трудове

В обявения конкурс кандидатката гл. ас. д-р А. Вълчева е посочила 28 труда: една монография, 25 статии в нереферирани списания с научно рецензиране или публикувани в редактирани колективни томове, една студия публикувана в нереферирано списание с научно рецензиране или публикувани в редактирани колективни томове, една глава от колективна монография.

Трудовете във връзка с получаване на образователната и научна степен „доктор“ не се включват в представената за конкурса научна продукция.

Научната продукция на кандидатката може да се обобщи в няколко области: право на ЕС, международно публично право с акцент върху защитата на правата на човека, медицинско право, право на интелектуалната собственост и правото на ЕС.

В материята на Правото на ЕС

В тази област на научни търсения и изследвания гл. ас. д-р А. Вълчева е представил 12 произведения, които засягат различни аспекти: общата селскостопанска политика (7.1 в списъка на публикациите, участващи в конкурса); правната уредба на съдебното сътрудничество по граждански и наказателни дела в Европейския съюз (7.7. в списъка на публикациите, участващи в конкурса); Брекзит (7.8. в списъка); защита на потребителите в Европейския съюз (7.9. в списъка); цифровия единен пазар в Европейския съюз (7.10 в списъка); принципа на равно третиране (7.13. в списъка); европейските правила в областта на конкуренцията (7.15. в списъка); съвременни предизвикателства пред сигурността в Европейския съюз (7.17. в списъка); правната уредба на политиките на Европейския съюз за защита на външните граници (7.19. в списъка); предоставяне на убежище в Европейския съюз (7.21. в списъка); Директивата за предоставяне на временна закрила (7.22. в списъка); спазването на принципа за върховенство на правото в Европейския съюз от държавите членки (7.24. в списъка).

В материята на международното публично право кандидатката в конкурса безспорно има предпочитание към **защитата на правата на човека**. В тази област са представени 9 произведения: Преспанският договор и новият правен статус на Македония (7.2. в списъка); изнасилването по време на военен конфликт като престъпление на международното право (7.3. в списъка); правната защита на френските граждани в България (7.4. в списъка); закрила на правата на жените и гарантиране на равенство на половете (7.12. в списъка); достойнството като основа на правата на човека (7.18. в списъка); Европейската конвенция за защита правата на човека и хартата на

ИНСТИТУТ ЗА ДЪРЖАВАТА И ПРАВОТО

основните права (7.20. в списъка); решението на Русия да напусне Съвета на Европа и последици за зачитане на правата на човека (7.23. в списъка); правата на човека и изкуствения интелект (7.25. в списъка); студията Предела на правото на свобода на словото в контекста на отношенията между Република Северна Македония и Република България (9.1. в списъка).

В материята на медицинското право и правото на ЕС е хабилитационния труд *Права на субектите в областта на здравеопазването в Европейския съюз*“, ИК-УНСС, 2023, ISBN 978-619-232-695-1, както и следните произведения: *Върховенството на закона в условията на пандемията от COVID-19* (7.5. в списъка); *правно регулиране правата на лекарите и медицинските специалисти по време на пандемия* (7.6. в списъка); *закрила на правото на здраве в условията на пандемията от COVID-19* (7.16. в списъка).

В областта на правото на интелектуална собственост са произведенията *Закрила на правата на интелектуалната собственост в международното право и правото на Европейския съюз* (7.11. в списъка); *Компетентност на Службата на Европейския съюз за интелектуална собственост* (7.14. в списъка) и Четвърта глава (4.1.-4.20) от колективната монография Драганов Ж., Вълчева, А., Любенова Г. *“Наднационални права на интелектуална собственост в Европейския съюз. ИК- УНСС, София 2021г., ISBN 978-619-232-515-2* (10. в списъка).

От така представената научна продукция в този тематичен кръг може да се направи заключение, че авторката избира особено актуални и с голямо практическо значение въпроси, които са значими както за българската, така и за специализираната литература по въпроса в чужбина.

Представена е **монографията *Права на субектите в областта на здравеопазването в Европейския съюз*“**, ИК-УНСС, 2023, ISBN 978-619-232-695-1, 278 с. Тя е структурирана в увод, пет глави, заключение и списък на използваната литература.

Монографията има за предмет един изключително актуален и неизследван в цялост въпрос: правата на субектите в областта на здравеопазването в ЕС. В българската специализирана литература по медицинско право е изследвана най-вече правната уредба на правата на пациентите в правото на ЕС, като не са проучени цялостно правата и задълженията на другите субекти – медицинските специалисти и лечебните заведения. Пандемията от Ковид-19, както и други предизвикателства пред опазване на здравето на европейските граждани правят изследването актуално и навременно.

Затрудненията на подобен тип изследване произтичат от обективния факт, че компетентността на ЕС в тази материя е от типа на подкрепящи, координиращи и допълващи действия. Основните прерогативи в уредбата на тази материя остават в компетентността на държавите членки.

ИНСТИТУТ ЗА ДЪРЖАВАТА И ПРАВОТО

Монографията е логически построена в пет глави, методологически правилно започвайки с компетентността на ЕС и уредбата в първичното и вторично право на ЕС на изследваната материя.

Глава първа е посветена на компетентността на ЕС в материята, развитието на първичното право и на вторичното законодателство. Направен е преглед на производното релевантно право: регламенти, директиви, маркирани са обичаят, съдебната практика и общите принципи на правото. В § 2 е разгледана институционалната рамка в областта на здравеопазването. Особено важна част от монографията е представянето на Европейската агенция по лекарствата, Европейския център за профилактика и контрол върху заболяванията и Европейския орган за готовност и реакция при извънредни здравни ситуации – HERA. Параграф 3 е посветен на политиката на ЕС в областта на здравеопазването и представя нейните, цели, елементи, принципи и тенденции.

Глава Втора анализира развитието на нормите за защита на правата на пациентите в ЕС. В § 1 авторката сполучливо базира европейската концепция за пациентските права върху съвременната класификация за „поколенията“ права на човека и по-специално върху четвъртото поколение права, произтичащи от развитието на биологията, химията, медицината и технологиите. Направен е кратък преглед на уредбата под егидата на Съвета на Европа, в Хартата за основните права и правно необвързващата Европейска харта за правата на пациента. Параграф 2 е посветена на основните права и задължения на пациента, сполучливо привързани към тези, уредени в Закона за здравето. Следващият параграф 3 разглежда правата на пациентите при трансграничното здравно обслужване с фокус върху Директива 2011/24/ЕС на Европейския парламент и на Съвета за упражняване на правата на пациентите при трансграничното здравно обслужване. Последният параграф от тази Глава е посветен на механизмите за защита на правата на пациентите в ЕС, държавите членки и Съвета на Европа и има важна практическа насоченост.

В Глава Трета е особено важна, защото представя защитата на правата на лекарите и медицинските специалисти в ЕС и на национално ниво. Този въпрос не е бил предмет на цялостно и задълбочено изследване в българската специализирана литература и поради това считам за основен принос на монографията. Както сочи А. Вълчева тази регламентация на ниво ЕС е доста по-ограничена и се изразява в две основни направления: първото – мобилността на лекарите и медицинските специалисти, и второто – регламентацията по отношение на законоустановената продължителност на работния ден и максималните ставки за часовете за полагане на труд. Направена е периодизация на правната уредба относно мобилността и взаимното признаване на дипломи на медицинските професии: първи период 1975 – 2005 г. и втори период – от 2005 г. с приемането на Директива 2005/36/ЕО на Европейския парламент и на Съвета относно признаване на професионалните квалификации. Освен анализа на правата, съществен принос представлява този на задълженията на лекарите и медицинските специалисти (с. 125 – 129). Параграф 2 е посветен на отговорността на лекарите и

ИНСТИТУТ ЗА ДЪРЖАВАТА И ПРАВОТО

медицинските специалисти по българското законодателство. Направен е преглед на доктриналните разбирания за „лекарска/медицинска грешка“ в българската специализирана литература и е анализирана гражданската (деликтна) отговорност – субекти, фактически състав за възникване, както и наказателната отговорност.

Глава Четвърта разглежда лечебните заведения като субект на права и задължения. Тя представлява сериозно предизвикателство, с което авторката се е справила. Причините са оскъдната регулация на ниво ЕС, различните здравно-осигурителни системи в държавите членки, разнообразните правни форми, модели на финансиране и начин на организация на лечебните заведения. Важен извод, който може да допринесе за неспиращата дискусия в публичното пространство в България е изводът на с. 158 – 159, че „лечебните заведения по същество извършват икономическа дейност, поради което следва да се съобразяват с европейското законодателство в областта на конкуренцията“. Направени са класификации на подходите за регламентиране създаването на лечебни заведения и е представен административноправния режим в България. Принос представлява и параграф 2 от тази Глава, който анализира правата и задълженията на лечебните заведения в ЕС. Те са анализирани в светлината на свободата на предоставяне на услуги, включително трансгранично предоставяне и през призмата на правилата за конкуренцията. Счита се § 3 относно отговорността на лечебните заведения в ЕС също за приносен. Направен е преглед на основните теории в доктрината, анализирана е отговорността за чужди действия съгласно българския Закон за задълженията и договорите и са изведени спецификите на отговорността на лечебните заведения.

Глава Пета е посветена на съвременните предизвикателства пред здравната политика на ЕС и закрилата на правните субекти в здравеопазването. Тя е особено интересна, защото прави преглед на предизвикателствата и заплахите, породени от глобализацията и повишената мобилност на европейските граждани, поставя въпросите за информационните технологии (роботизацията и телемедицината). В отделни параграфи са разгледани гарантирането на безопасността на трансплантациите и асистираната репродукция, развитието на електронното здравеопазване, отражението на пандемията от Ковид-19, трансграничните заплахы за стабилността на здравеопазването в ЕС.

Заклучението обобщава основните изводи от монографията.

VI. Оценка на научните и научно-приложни приноси

В тази част ще се спира основно на приносите в представената за рецензиране монография.

Първото несъмнено достойнство на представената монография е предметът на научно изследване, който включва всички субекти в областта на здравеопазването в ЕС: пациенти; лекари и медицински специалисти и лечебните заведения. Тази всеобхватност прави изследването цялостно и особено полезно както за медицинското право, така и за правото на ЕС.

ИНСТИТУТ ЗА ДЪРЖАВАТА И ПРАВОТО

Сполучливо въпросът за правата на пациентите е поставен в контекста на голямата проблематика за закрила на правата на човека и „поколенията“ права. Аналогично правата и задълженията на лечебните заведения са анализирани в светлината на свободата на предоставяне на услуги и конкурентното право на ЕС

Важно теоретично предложение е това относно разширяването на компетентността на ЕС в областта на опазване на човешкото здраве.

Налице са съществени научно-приложни приноси:

- представянето на Европейската агенция по лекарствата, Европейския център за профилактика и контрол върху заболяванията и Европейския орган за готовност и реакция при извънредни здравни ситуации – HERA;
- защитата на правата на лекарите и медицинските специалисти в ЕС и на национално ниво в Глава Трета;
- анализа относно признаване на професионалните квалификации на лекарите и медицинските специалисти въз основа на действащото вторично законодателство на ЕС;
- изследването за отговорността за „лекарска/медицинска грешка“;
- класификации на подходите за регламентиране създаването на лечебни заведения в ЕС;
- анализа на правата и задълженията на лечебните заведения в ЕС в светлината на свободата на предоставяне на услуги и европейското конкурентно право;
- § 3 от Глава Четвърта относно отговорността на лечебните заведения в ЕС;
- очертаните съвременни предизвикателства пред здравната политика на ЕС и закрилата на правните субекти в здравеопазването.

Основни критични бележки и препоръки

Основните ми препоръки към авторката са да продължи и в бъдеще да работи по изследваната материя.

Монографията дава широка основа за още по-мащабни прогностични изводи, свързани с новите технологии и все по-голямото използване на изкуствен интелект в здравеопазването.

Заключение

Документите и материалите, представени от гл. ас. д-р А. Вълчева отговарят на всички изисквания на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и съответния Правилник на УНСС.

Кандидатката в конкурса е представила достатъчен брой научни трудове, публикувани след материалите, използвани при защитата на научната степен „доктор“ и

ИНСТИТУТ ЗА ДЪРЖАВАТА И ПРАВОТО

заемането на научната длъжност „главен асистент“ в УНСС. В трудовете на кандидатката има оригинални и приложни приноси. Една съществена част от тях са публикувани в научни списания в България и чужбина.

Това, което може да се обобщи от представената научна продукция на гл. ас. д-р А. Вълчева е траен интерес в материята на правото ЕС. Кандидатката в конкурса доказва способността си да избира за разработване актуални проблеми с теоретично и практическо значение. Важен елемент на рецензираните научни трудове представлява тяхната задълбоченост, взаимовръзка и практическа насоченост.

След запознаване с представените в конкурса материали и научни трудове, анализ на тяхната значимост и съдържащите се в тях научни, научно-приложни и приложни приноси, убедено давам своята **положителна оценка** и препоръчвам на Факултетния съвет на Юридическия университет на УНСС да избере на гл. ас. д-р А. Вълчева на академичната длъжност „доцент“.

2 януари 2024 г.

проф. д-р Ирена Илиева

REVIEW

By Prof. Irena Tzoneva Ilieva, PhD

Institute for the State and the Law – BAS

**Regarding competition for “associated professor”, professional field 3.6.
Law, scientific specialty “European Union Law”**

I. Information about the competition

The competition is announced for the needs of the Department of International Law and EU Law of the Faculty of Law of the UNWE in accordance with the Decision of the AC No. 70 of 15.08.2023. I participate in the composition of the scientific jury of the competition in accordance with the Order No. 2638/13.10.2023 of the Deputy Rector of the UNWE Assoc. Prof. Dr. Mikhail Musov.

II. Information about the candidate in the competition

The only candidate in the competition is Senior assist. Alexandra Valcheva PhD.

ИНСТИТУТ ЗА ДЪРЖАВАТА И ПРАВОТО

Senior asst. Dr. A. Valcheva was born in 1988 in the town of Lovech. In 2007 she graduated from the Natural and Mathematical High School in her native town. In 2012 she graduated as a Master of Law at the South West University "N. Rilski". From 2014 to 2017 he was a PhD student at the Faculty of Law and History of the South West University "N. Rilski". In 2017 she successfully defended her dissertation on "Development of the agricultural policy in the EU after the Lisbon Treaty".

In 2017, she was a visiting assistant professor at the Faculty of Law and History of the South-Western University "N. Rilski". Since 1.12.2017 she has been a senior assistant in UNWE. From 1.12.2020 to 1.11.2023 she was a teacher-lecturer in "Fundamentals of Law" and "EU Institutions" at SPS "Knyaginya Evdokia", Sofia. From October 2019 until now she has been a Senior Expert at the Directorate of International Activities and Projects, Ombudsman of the Republic of Bulgaria.

III. Meeting the requirements for the academic position

Meeting of the quantitative requirements

The candidate in the competition for the post of Associate Professor fulfils the National Minimum Requirements under the RAADB Act (Article 2b) and the Regulations for its implementation (Article 1a, paragraph 1). On indicators of Group A she has 50 points, indicators of Group B - 100 points, indicators of Group D - 335 points, indicators of Group E - 135 points, total - 640 points of the required national minimum of 400/300 for PH 3.6. Law.

The candidate meets and exceeds the minimum national legal requirements and the additional requirements of the UNWE.

Meeting of the quality requirements

Senior asst. Dr. A. Valcheva has research contributions in EU law. She is a member of the editorial board of the collection of papers from the international scientific forum "Impact of international and EU law on the Bulgarian legal system", organized by the Law Faculty of the UNWE. He is an anonymous reviewer to the editorial board of the Journal "Business and Law". He is a member of the Section "Legal Sciences" of the Union of Scientists in Bulgaria. He has made significant contributions to the management and development of the Ombudsman institution in Bulgaria through research, consultancy and other forms of knowledge transfer in the period from 2020 to date, including Chapter Three "Monitoring the implementation of international human rights instruments" for 2020, 2021, 2022 of the Annual Report of the Ombudsman. He has contributed to the development of the Ministry of Justice through knowledge transfer such as expert advice in participating in program discussions, reviewing documents, plans, etc. materials, and presenting results of analyses of a project implemented by the Ministry of Justice and the University of Oslo on strengthening national capacity to effectively implement decisions of the European Court of Human Rights. She was a committee member of the scientific conference "Legal, Economic and Historical Aspects of State Regulation on Economic Activity".

She has participated as a supervisor and member of university projects: supervisor of University Project No. NID NI-2 "The EU Charter of Fundamental Rights and the European

ИНСТИТУТ ЗА ДЪРЖАВАТА И ПРАВОТО

Convention on Human Rights and Fundamental Freedoms - Two Paths to One Main Goal" 2022-2023; participant in University Project No. NID NI-6 "Comparative Legal Analysis of Withholding Tax through the Lens of the CJEU Case Law with supervisor Assoc. H. Prof. Chilova 2020 – 2022. She was participant in international research project No. 2020-1-BG01-KA203-079271, UniverCity, funded by Erasmus+ Programme, implemented by Sofia University "St. Kl. Ohridski". The project is part of the Erasmus project, funded by the European Union. He is a participant of the project "UniversityCity", organized by the University of St. Ohridski and a consortium of universities.

She has participated as a member of scientific juries in events organized by the Student Council at the UNWE.

She has drafted opinions, expert analyses and assessments for the Ombudsman of the Republic of Bulgaria from 2020 to date; opinions on the draft amendment to the Law on Protection from Domestic Violence; the Draft Law on the Protection of Whistleblowers with regard to Directive 2019/1937 on the Protection of Whistleblowers.

She has contributed to the development of a high level of education at the Law School of the UNWE by conducting student internships in 2020 and 2021 in the administration of the Ombudsman of the Republic of Bulgaria

She has developed two new courses at the Faculty of Law of the UNWE: the course "National Legislation and EU Acts" for students of the postgraduate qualification "National and European Medical Law" and the course "Institutional Law of the European Union" for students of the postgraduate qualification "Legal Regulation and Customs Control". She has developed a textbook "A Manual of EU Law", UNWE Publishing Complex, 2021, intended for the students of Law.

She contributes with innovations in the development of an effective learning environment and support strategy for law students by introducing them to human rights and the work of human rights institutions, in particular the Ombudsman. The results of anonymous surveys of students' evaluation of her lecturers gave her an average score of 5.47 on a six-point system. There is an excellent rating in terms of the criteria "dialogical and respectful of students' opinions in the teaching process" and "regular conduct of teaching activities".

She has taught the above electives matters to postgraduate students. She has participated as a lecturer in a two-day round table of the European Network of National Human Rights Institutions (ENNHRI), she was a lecturer in a training forum "Policies for equality, inclusion and participation of Roma: an investment in the better future of Bulgaria", organized by the Center for Interethnic Dialogue and Tolerance "Amalipe".

She is member of the Expert Working Group of the National Committee on International Humanitarian Law since 2019. She has been a member of working groups on the preparation of draft amendments to the Law on Protection from Domestic Violence, the Draft Law on the Protection of Whistleblowers, the Law on Income Taxes of Individuals and the amendments to the Law on Preschool and School Education.

I believe that the candidate has achieved a high degree of compliance with the highest university standards at UNWE.

ИНСТИТУТ ЗА ДЪРЖАВАТА И ПРАВОТО

IV. Assessment of Educational Activity

Seniorl asst. Dr. A. Valcheva has been seconded assistant, assistant and Senior assistant. At the UNWE she teaches courses on EU Law, lectures on EU Law and Fundamentals of Law. She has conducted exercises in Public International Law.

She has developed two new courses at the Faculty of Law of the UNWE: the course "National Legislation and EU Acts" for students of the postgraduate qualification "National and European Medical Law" and the course "Institutional Law of the European Union" for students of the postgraduate qualification "Legal Regulation and Customs Control". She has developed a textbook "Handbook of EU Law", UNWE Publishing Complex, 2021, intended for the students of Law, which proves her high commitment to teaching.

In conclusion of this section, I consider that the teaching activity and academic competence of the head as. Dr. A. Valcheva fully correspond to the specifics of the announced competition for "Associate Professor" in the professional field 3.6. Law, scientific speciality "EU Law".

V. General characteristics of the scientific papers presented

In the announced competition the candidate senior. assist. Dr. A. Valcheva presented 28 research works: one monograph, 25 articles in non-refereed peer-reviewed journals or published in edited collective volumes, one study published in a non-refereed peer-reviewed journal or published in edited collective volumes, one chapter of a collective monograph.

Works in connection with the award of the degree of Doctor of Education and Science are not included in the scientific production submitted for the competition.

The candidate's scientific production can be summarised in several areas: EU law, public international law with an emphasis on the protection of human rights, medical law, intellectual property law and EU law.

In the field of EU law

In this area of research and scholarship, Sen. assist. A. Valcheva presented 12 reserch works: the Common Agricultural Policy (7.1 in the list of publications participating in the competition); the legal framework for judicial cooperation in civil and criminal matters in the European Union (7.7 in the list of publications participating in the competition); Brexit (7.8 in the list); consumer protection in the European Union (7.9 in the list); the digital single market in the European Union (7.10 in the list); the principle of equal treatment (7.13 in the list); European competition rules (7. 15. in the list); contemporary security challenges in the European Union (7.17. in the list); the legal framework of the European Union's external border protection policies (7.19. in the list); asylum in the European Union (7.21. in the list); the Temporary Protection Directive (7.22. in the list); Member States' compliance with the principle of the rule of law in the European Union (7.24. in the list).

In the matter of public international law, the candidate in the competition has an undoubted preference for the protection of human rights. Nine works are presented in this area: the Treaty of Prespa and the new legal status of Macedonia (7.2. on the list); rape during

ИНСТИТУТ ЗА ДЪРЖАВАТА И ПРАВОТО

a military conflict as a crime of international law (7.3. on the list); legal protection of French citizens in Bulgaria (7.4. on the list); protection of women's rights and guaranteeing gender equality (7.12. on the list); dignity as the basis of human rights (7.18. on the list); the European Convention on Human Rights and the Charter of Fundamental Rights (7.20. in the list); Russia's decision to leave the Council of Europe and implications for respect for human rights (7.23. in the list); human rights and artificial intelligence (7.25. in the list); the study The limits of the right to freedom of speech in the context of relations between the Republic of North Macedonia and the Republic of Bulgaria (9.1. in the list).

In the field of medical law and EU law is the habilitation thesis "The Rights of Subjects in the Field of Health Care in the European Union", IC-UNWE, 2023, ISBN 978-619-232-695-1, as well as the following works: Legal Regulation of the Rights of Doctors and Medical Professionals in a Pandemic (7.6. in the list); Protection of the Right to Health in a Pandemic by COVID-19 (7.16. in the list).

In the field of intellectual property law are the works Protection of Intellectual Property Rights in International and European Union Law (7.11. in the list); Jurisdiction of the European Union Intellectual Property Office (7.14. in the list) and Chapter Four (4.1.-4.20) of the collective monograph Draganov J., Valcheva, A., Lyubenova G. "Supranational Intellectual Property Rights in the European Union. IC- UNWE, Sofia 2021, ISBN 978-619-232-515-2 (10th in the list).

From the scientific production presented in this thematic range, it can be concluded that the author chooses particularly topical and of great practical importance issues that are significant for both the Bulgarian and the specialized literature on the issue abroad.

The monograph "Rights of Subjects in the Field of Health Care in the European Union", IC-UNWE, 2023, ISBN 978-619-232-695-1, 278 pp. It is structured in an introduction, five chapters, a conclusion and a list of references used.

The monograph deals with an extremely topical and unexplored issue: the rights of healthcare subjects in the EU. In the Bulgarian specialized literature on medical law, the legal regulation of patients' rights in EU law has been mostly studied, while the rights and obligations of other subjects - medical professionals and medical institutions - have not been fully explored. The Covid-19 pandemic, as well as other challenges to protecting the health of European citizens, make the research relevant and timely.

The difficulties of this type of study stem from the objective fact that the EU's competence in this matter is of the supportive, coordinating and complementary type. The main prerogatives in regulating this matter remain with the Member States.

The monograph is logically structured in five chapters, methodologically correctly starting with the EU competence and the regulation in primary and secondary EU law of the matter under study.

Chapter One is devoted to the EU competence in the matter, the development of primary law and secondary legislation. The relevant secondary law is reviewed: regulations, directives, custom, case law and general principles of law are highlighted. In § 2 the

ИНСТИТУТ ЗА ДЪРЖАВАТА И ПРАВОТО

institutional framework in the field of healthcare is discussed. A particularly important part of the monograph is the presentation of the European Medicines Agency, the European Centre for Disease Prevention and Control and the European Health Emergency Preparedness and Response Authority - HERA. Paragraph 3 is devoted to EU health policy and presents its objectives, elements, principles and trends.

Chapter Two analyses the development of patient rights standards in the EU. In § 1, the author successfully bases the European concept of patients' rights on the modern classification of 'generations' of human rights and, in particular, on the fourth generation of rights arising from developments in biology, chemistry, medicine and technology. A brief overview is given of the arrangements under the auspices of the Council of Europe, in the Charter of Fundamental Rights and the non-legally binding European Charter on Patients' Rights. Paragraph 2 is devoted to the basic rights and duties of the patient, fittingly linked to those set out in the Health Act. The following paragraph 3 deals with patients' rights in cross-border healthcare with a focus on Directive 2011/24/EU of the European Parliament and of the Council on the exercise of patients' rights in cross-border healthcare. The last paragraph of this Chapter is devoted to the mechanisms for the protection of patients' rights in the EU, Member States and the Council of Europe and has an important practical focus.

Chapter Three is particularly important because it presents the protection of the rights of doctors and medical professionals in the EU and at national level. This issue has not been the subject of a comprehensive and in-depth study in the Bulgarian specialised literature and therefore I consider it to be the main contribution of the monograph. As A. Valcheva point out this regulation at the EU level is much more limited and is expressed in two main areas: the first - the mobility of doctors and medical professionals, and the second - the regulation regarding the statutory length of the working day and the maximum rates for the hours of work. A periodisation of the legal framework on mobility and mutual recognition of diplomas of the medical professions is made: first period 1975 - 2005 and second period - from 2005 with the adoption of Directive 2005/36/EC of the European Parliament and of the Council on the recognition of professional qualifications. In addition to the analysis of rights, an important contribution is that of the duties of doctors and medical professionals (pp. 125-129). Paragraph 2 is devoted to the liability of doctors and medical professionals under Bulgarian law. It reviews the doctrinal understandings of "medical/medical error" in the Bulgarian specialized literature and analyses civil (tort) liability - subjects, factual composition for occurrence, and criminal liability.

Chapter Four deals with medical institutions as a subject of rights and obligations. It presents a serious challenge, which the author has met. The reasons for this are the scarcity of regulation at EU level, the different health insurance systems in the Member States, the variety of legal forms, financing models and ways of organising healthcare institutions. An important conclusion that can contribute to the unstoppable discussion in the public space in Bulgaria is the conclusion of Sr. 158-159 that 'medical institutions are essentially economic activities and should therefore comply with European competition law'. Classifications of approaches to regulating the establishment of medical establishments are made and the administrative law

regime in Bulgaria is presented. Paragraph 2 of this chapter, which analyses the rights and obligations of medical establishments in the EU, also contributes. These are analysed in the light of freedom to provide services, including cross-border provision, and through the prism of competition rules. I also consider § 3 on the liability of EU medical establishments to be a contribution. It reviews the main theories in the doctrine, analyses liability for the acts of others under the Bulgarian Law on Obligations and Contracts and highlights the specificities of the liability of medical establishments.

Chapter Five is devoted to the contemporary challenges of the EU health policy and the protection of legal subjects in health care. It is particularly interesting because it reviews the challenges and threats posed by globalisation and increased mobility of European citizens, and raises questions about information technology (robotics and telemedicine). Paragraphs deal with ensuring the safety of transplantation and assisted reproduction, the development of eHealth, the impact of the Covid-19 pandemic, and cross-border threats to the stability of healthcare in the EU.

The conclusion summarises the main findings of the monograph.

VI. Assessment of scientific and applied scientific contributions

In this section I will focus mainly on the contributions of the monograph submitted for review.

The first undoubted merit of the presented monograph is the subject of the scientific research, which includes all the subjects in the field of health care in the EU: patients; doctors and medical professionals and medical institutions. This comprehensiveness makes the study comprehensive and particularly useful for both medical and EU law.

The issue of patients' rights is successfully placed in the context of the larger issue of human rights protection and 'generational' rights. Similarly, the rights and obligations of medical institutions are analysed in the light of freedom to provide services and EU competition law

An important theoretical proposal is that of extending EU competence in the field of human health protection.

There are significant scientific and applied contributions:

- The introduction of the European Medicines Agency, the European Centre for Disease Prevention and Control and the European Health Emergency Preparedness and Response Authority - HERA;
- the protection of the rights of doctors and medical professionals in the EU and at national level in Chapter Three;
- the analysis on the recognition of professional qualifications of doctors and medical professionals based on existing EU secondary legislation;
- the study on liability for 'medical/medical error';
- the classifications of approaches to regulating the establishment of medical establishments in the EU;
- the analysis of the rights and obligations of medical establishments in the EU in the light of

ИНСТИТУТ ЗА ДЪРЖАВАТА И ПРАВОТО

freedom to provide services and European competition law;
- § 3 of Chapter Four on the liability of EU medical establishments;
- the outlined contemporary challenges for EU health policy and the protection of health care legal entities.

Key critical notes and recommendations

My main recommendations to the author are to continue working on the researched matter in the future.

The monograph provides a broad basis for even larger predictive conclusions related to new technologies and the increasing use of artificial intelligence in healthcare.

Conclusion

The documents and materials, presented by Senior assist. Dr. A. Valcheva meet all the requirements of the Law for the Development of Academic Staff in the Republic of Bulgaria (LADRB), the Regulations for the Implementation of the LADRB and the relevant Regulations of the UNWE.

The candidate in the competition has submitted a sufficient number of scientific works published after the materials used in the defense of the scientific degree "Doctor" and the position of "Senior Assistant Professor" at the UNWE. The candidate's works contain original and applied contributions. A significant part of them have been published in scientific journals in Bulgaria and abroad.

What can be summarized from the presented scientific production of the Senior assist. Dr. A. Valcheva is a lasting interest in the matter of EU law. The candidate in the competition proves her ability to choose for development topical problems of theoretical and practical importance. An important element of the peer-reviewed scientific works is their depth, interconnection and practical orientation.

After familiarizing with the materials and scientific works presented in the competition, analyzing their significance and the scientific, scientific-applied and applied contributions contained in them, I confidently give my positive assessment and recommend to the Faculty Council of the UNWE Law faculty to elect the Senior assist. Dr. A. Valcheva to the academic position of Associate Professor.

January 2, 2024

Prof. Dr. Irena Ilieva